

**Говор предсједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ
Милорада Живковића на Трећој конференцији предсједника парламената
земаља западног Балкана у оквиру сесије „На путу ка сарадњи са НАТО-ом“**

Будимпешта, 28. септембар 2007.

"Поштоване колеге,
Даме и господо,

У 2004. години, послије дугог и широког дијалога, Босна и Херцеговина је дефинисала своју позицију у области сигурности.

Ми видимо своју будућност у НАТО-у као пуноправна чланица и желимо се што прије придружити Савезу. Само са другима и у ширем контексту можемо обезбиједити довољно сигурности нашим народима и грађанима у оквиру постојећих и оскудних ресурса. Само у ширем контексту моћи ћемо да избјегнемо замке прошлости и да своје напоре фокусирамо на будућност. То је начин како да се приведе крају страно војно присуство под мандатом Вијећа сигурности УН-а и начин да Босна и Херцеговина доприноси сигурности умјесто да буде њен корисник. То је приступ који је у складу са свеопћим тенденцијама сигурности у нашој регији и у Европи послије хладног рата.

Наведени приступ ужива широку политичку подршку која је видљива у Парламентарној скупштини БиХ више него на било којем другом мјесту. Политички консензус се често доводи у питање у многим областима политичког и друштвеног живота – то је природа демократије. Може се рећи да су реформе и активности оријентиране ка чланству у НАТО-у изузетак. Стални и стабилан политички консензус је кључни фактор правог правца и одговарајућег темпа интеграције.

Описани приступ ужива релативно велику подршку јавности опћенито. Према анкетама јавног мњења 9 од 10 особа у БиХ види НАТО Програм Партнерство за мир као позитиван. Пуноправно чланство има подршку од 61% и – за многе

изненађујуће – пуноправно чланство у НАТО-у има подршку од 57% у Републици Српској. Упоредите ове показатеље са другим земљама.

С практичне стране, можемо рећи да морамо још пуно радити да бисмо могли рећи да имамо флексибилан и интегриран систем сигурности са модерним, професионалним, оперативним, фискално приуштивим и демократски контролираним оружаним снагама. Али можемо рећи и да смо оставили иза себе најосјетљивија питања – политички, правно, социјално.

Оно што је пред нама јесте углавном техничке природе и нуди пуно могућности за сарадњу – на нивоу невладиних организација, између држава и са НАТО-ом.

Из угла НАТО-а и на нивоу невладиних организација веома смо заинтересирани за све облике парламентарне сарадње – са парламентима држава појединачно, као и са Парламентарном скупштином НАТО-а. Такођер, даље јачање грађанског друштва у БиХ и нашој регији вјероватно је најзначајнији дугорочни циљ у области демократизације – Атлантска асоцијација (АТА) и други облици заслужују нашу потпуну подршку.

НАТО је пуно помогао у сарадњи између држава, истовремено промовирајући боље међусобно разумијевање, изградњу повјерења и отвореност – да споменемо Труст фонд НАТО-а, Програм амбасаде за контакт и Иницијативу за сарадњу у Југоисточној Европи, између осталог. Увјерен сам да ћемо видјети пуно више облика сарадње како земље регије буду напредовале ка чланству у НАТО-у.

Када је ријеч о безбједносном окружењу БиХ битно је истаћи да је остварен значајан напредак и видно побољшање безбједносног окружења на Балкану, све државе регије имају демократски изабране органе власти и јасно су определијелене за европске и евроатлантске интеграционе процесе, активно учествују у раду различитих регионалних асоцијација те развијају и унапређују билатералну и мултилатералну сарадњу.

Основни принципи за планирање одбране и структуре ОС БиХ су кредибилитет, приуштивост и примјењивост. То значи да су снаге настале као резултат процеса планирања одбране способне да се супроставе одбрамбеним изазовима с којима се БиХ суочава.

Кључни елемент за остваривање колективне војне безбједности БиХ је постати чланица НАТО-а јер је у том случају њен национални суверенитет и територијални интегритет загарантован и од стране цијелог Савеза. Иако чланство у Програму Партнерство за мир не доноси гаранције колективне безбједности као што то чини пуно чланство у НАТО-у, оно представља први корак у том правцу.

Оружане снаге БиХ реализују своју мисију кроз учешће у операцијама колективне безбједности укључујући операције за подршку миру, пружање војне одбране држави и њеним држављанима у случају напада укључујући и борбу против тероризма, помоћ цивилним органима у реаговању на природне и друге катастрофе и несреће, противминско дјеловање.

На крају, природа односа између НАТО-а и БиХ имала је пуно различитих облика од 1992. Након што је завршена мисија СФОР-а предвођена НАТО-ом у 2005. години били смо у могућности да кажемо да успостављамо право партнерство, засновано на интересима и транспарентности. Сједиште НАТО-а у Сарајеву и Стална мисија Босне и Херцеговине при НАТО-у у Бриселу су видљиви изрази промијењене природе тих односа.

Да закључим, иако још увијек можемо очекивати изазове, неке од њих можда у блиској будућности, увјерен сам да вријеме сарадње, удруживања и синергије превладава над временом такмичења и себичности." (крај)